

HELSINGIN VANHUSNEUVOSTON TOIMINTA VUONNA 2024

Helsingin vanhusneuvosto työskenteli vuonna 2024 aktiivisesti. Vanhusneuvosto toimi [asettamispäätöksen](#) ja toimintasäännön mukaisesti, edistäen ikääntyneiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia sekä yhteistyötä kaupungin eri toimialojen ja luottamushenkilöiden välillä.

Kokoonpano

Vanhusneuvoston jäsenet vuonna 2024 olivat:

- Auni-Marja Vilavaara, vihr.
- Päivi Riihilahti-Syvänen, kok.
- Vesa Paavonen, SDP
- Reetta Angelvo-Riipinen, ps.
- Jussi Silvonen, vas.
- Olli Salin (1–8/2024), Leena Lähdesmäki (8–12/2024) Eläkeläiset ry, Helsingin aluejärjestö
- Pirjo-Liisa Kangasniemi, Helsingin kansallinen senioripiiri ry
- Erik Wallin, Samrådet i SPF
- Marja Ruotsalainen, Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry
- Lahja (Lala) Sjöblom, Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri ry
- Liisa Hanganmäki, Helsingin Kunnalliset Eläkeläiset ry
- Maarit Turu-Gromoff, Helsingin Muistiyhdistys ry
- Susanna Lehtovaara (1–11/2024), Eva Rönkkö (11–12/2024), Jade-yhteisö ry
- Pirkko Linder, Helsingin seurakuntayhtymä

Puheenjohtajana toimi Auni-Marja Vilavaara. Varapuheenjohtajana toimivat Olli Salin (1–8/2024 ja Pirjo-Liisa Kangasniemi (9–12/2024).

Kaupungin nimeäminä asiantuntijoina toimivat:

- Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala: sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja Seija Meripaasi (1–9/2024), Pia Nurme (10–12/2024)
- Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala: suomenkielisen Työväenopiston koulutuspäällikkö Sari Tenni (1–8/2024), Emmi Komlosi (9–12/2024)
- Kaupunkiympäristön toimiala: esteettömyysasiamies Pirjo Tujula
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala: kehittämisasiantuntija Silva Siponkoski
- Kaupunginkanslia: kaupunkitietopalvelut, johtava asiantuntija Tommi Sulander

Vanhusneuvoston ja sen työvaliokunnan valmistelu- ja sihteeritehtävistä, viestinnästä ja kokous- sekä muista järjestelyistä vastasi kaupunginkanslia. Neuvoston sihteerinä toimi ikääntyvän väestön osallisuuden asiantuntija Marja Säikkä viestintäosaston osallisuus- ja neuvontayksiköstä.

Työvaliokunnassa on toimintasäännön mukaisesti puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä neljä jäsentä. Työvaliokunnasta vähintään puolet koostuu järjestöjen edustajista. Työvaliokuntaan kuuluivat Auni-Marja Vilavaara, Olli Salin (1-8/2024), Reetta Angelvo-Riipinen, Lahja ”Lala” Sjöblom, Pirjo-Liisa Kangasniemi ja Vesa Paavonen. Pirjo-Liisa Kangasniemen siirryttyä varapuheenjohtajaksi (9/2024 alk.), työvaliokuntaan valittiin Marja Ruotsalainen. Vesa Paavonen oli estynyt 9–11/2024 ja hänen sijalleen tuoksi ajaksi

työvaliokuntaan valittiin Päivi Riihilahti-Syvänen. Työvaliokunta valmisteli neuvoston kokouksia, lausuntoja ja toimintaa.

Kokoukset

Kokouksia järjestettiin kerran kuukaudessa kesäkuukausia lukuun ottamatta. Vuoden 2024 aikana vanhusneuvoston kokouksia oli yhteensä 9. Työvaliokunta kokoontui 10 kertaa.

Kokouksissa käsiteltiin mm. seuraavia teemoja:

- Kulttuuri- ja liikuntapalvelut: liikuntapalvelut ja liikkeelle lähteminen, kulttuurikeskukset, valtionperintöhankkeet ja vapaaehtoistoiminta
- Liikenne ja ympäristö: liikennesuunnitelmat, liikenteen rauhoittaminen ja katuverkon jäsentely
- Kaupungin päätöksenteko ja osallistuminen: talousarviovalmistelu, strategiavalmistelu ja sotepe:n palvelustrategiavalmistelu, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, OmaStadi, valtuustoryhmien puheenjohtajien vierailut
- Sote-palvelut: vanhuspalveluiden arviointi ja asiakastyytyväisyys, asiakasmaksut, terveys- ja hyvinvointikeskusten suunnitelmat, omaishoito, digitaaliset innovaatiot, matkapalvelut sekä palvelusetelit
- Muita aiheita: järjestöyhteistyö, lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö, evl. seurakunnan palvelut ikääntyneille ja digituki.

Vanhusneuvosto päätti toimintasuunnitelmassaan, että kauden aikana kutsutaan kaikkien valtuustoryhmien puheenjohtajat vierailulle neuvoston kokouksiin. Vuoden 2024 aikana vanhusneuvoston kokouksissa vierailivat valtuustoryhmien puheenjohtajista Eveliina Heinäluoma (sdp.), Björn Månsson (rkp.), Mia Haglund (vas.), Laura Korpinen (ps.), Mika Ebeling (kd.) ja Terhi Peltokorpi (kesk.).

Vanhusneuvoston työvaliokunnalla oli tapaaminen kansliapäällikkö Jukka-Pekka Ujulan kanssa 20.11.2024.

Tapahtumat ja tutustumiskäynnit

Vanhusneuvosto järjesti yhdessä Helsingin Eläkeläisjärjestöt HEJ ry:n kanssa 24.10. avoimen yleisötilaisuuden Asumista ja aivoterveyttä. Tilaisuus järjestettiin Kampin palvelukeskuksen juhlasalissa. Tilaisuudessa kuultiin Helsingin vanhusneuvoston ja HEJ ry:n esittelyt sekä puheenvuorot ikääntyneiden asumisesta Helsingissä ja yhteisöllisestä asumisesta. Tilaisuudessa kuultiin aivotutkija Kiti Müllerin luento ”Aivot mielekkäässä liikkeessä kaiken ikää”. Osallistujia oli noin 50.

Vanhusneuvoston jäseniä osallistui erilaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin, kuten:

- Ikääntyneiden hyvinvointia tukevan verkoston tilaisuus 22.5.
- Vie vanhus ulos -tapahtuma Koskelan seniorikeskuksessa 18.9.
- Hyvä ikä -messut 2.–3.10.
- Avoimen hallinnon järjestämä Vanhusneuvostopäivä 30.10.

Vanhusneuvosto otti vuonna 2024 käyttöönsä uuden, dialogiin perustuvan toimintamuodon, joka nimettiin Ikädialogiksi. Ensimmäinen Ikädialogi järjestettiin 16.9. ja sen aiheena oli ikääntyneiden toimeentulo. Keskusteluun osallistuivat vanhusneuvoston jäsenten ja heidän edustamien taustatahojen lisäksi asiantuntijoita Vanhusasiavaltuutetun

toimistosta, Kelasta, Oikeusaputoimiston velkaneuvonnasta, Takuusäätiöstä, Stadin Safkasta, Helsingin seurakuntayhtymän diakoniatyöstä ja Gerontologisesta sosiaalityöstä. Ikädialogi-toimintatavan avulla voidaan lisätä ymmärrystä kompleksisista aiheista ja etsiä yhdessä ratkaisuja. Kokeilusta saatu palaute oli hyvää ja toiminnalle toivottiin jatkoa.

Vanhusneuvoston toimintaa esiteltiin useissa eri tapahtumissa ja tilaisuuksissa:

- Ihmisoikeusverkoston 5-vuotistapahtuma 7.3. kaupungintalon Tapahtumatorilla
- Vapaaehtoisten kevätseminaari 8.5. Kinaporin palvelukeskuksessa
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ikääntyneiden koordinaatioryhmän kokous 4.4.
- European Network on Intercultural Elderly Care -verkoston vuositapaamisen avajaistilaisuus 17.4. kaupungintalon Tapahtumatorilla
- Elämän kirjo -tapahtuma 12.6. Kinaporin palvelukeskuksessa
- Viron Eläkeläisliiton seminaari 25.10. Tallinnassa
- Aivoterveysmessut 7.11. Kampin palvelukeskuksessa

Lausunnot ja kannanotot

Vanhusneuvosto teki vuoden aikana useita lausuntoja ja kannanottoja. Lausuntopyyntöjen perusteella annettiin 8 lausuntoa. Näiden lisäksi loppuvuodesta tuli lausuntopyyntöjä, joiden perusteella annetut lausunnot valmistuivat vuoden 2025 puolella.

Lausuntopyyntöjen perusteella annetut lausunnot vuonna 2024:

- Vanhusneuvoston lausunto asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12864, Hernesaari, asiakirjoista
- Vanhusneuvoston lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12849, Länsi-Herttoniemen suojelu ja täydennysrakentaminen
- Vanhusneuvoston lausunto luonnoksesta Helsingin Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2024 (AM-ohjelma)
- Vanhusneuvoston lausunto Helsingin ilmansuojelu- ja meluntorjuntasuunnitelman (ILME) 2024–2029 luonnoksesta
- Vanhusneuvoston lausunto omaishoidettavien oikeudesta rokotuksiin kotona
- Vanhusneuvoston lausunto sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta vuodelta 2023
- Vanhusneuvoston lausunto vanhuspalvelulain muuttamiseen
- Vanhusneuvoston lausunto ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta

Vanhusneuvosto teki vuoden aikana 4 kannanottoa tai esitystä:

- Esitys ikääntyneiden maksuttomasta liikkumisesta
- Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston kannanotto terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen korotuksiin
- Kannanotto liukkauden torjunnan vaikutuksista ikääntyneiden liikkumiseen
- Helsingin vanhusneuvoston kirje koskien Länsisataman terminaalin esteettömyyttä

Yhteensä lausuntoja, kannanottoja ja esityksiä tehtiin vuoden 2024 aikana 12 kappaletta. Lausunnot ja kannanotot löytyvät [vanhusneuvoston verkkosivuilta](#). Lisäksi vanhusneuvoston jäsenet vastasivat useisiin toimialoilta, tutkijoilta ja valtiolta tulleisiin kyselyihin ja tutkimuksiin.

Vanhusneuvoston lakisääteiset tehtävät

Kuntalain ja vanhuspalvelulain mukaisesti vanhusneuvosto osallistui ikääntyneen väestön tukemista koskevan suunnitelman tekemiseen. Neuvostosta valitut edustajat osallistuivat aktiivisesti ikääntyneiden hyvinvointia edistävän verkoston kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin. Hyvinvointisuunnitelmaan liittyviä aiheita käsiteltiin neuvoston kokouksissa.

Vanhusneuvosto teki yhteistyössä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden kanssa vanhuspalveluiden arvioinnin. Vuonna 2024 tehty arviointi koski vuotta 2023. Arviointia tehtiin vanhusneuvoston ja työvaliokunnan kokouksissa 24.4.–4.9. Vanhusneuvosto kiinnitti arvioinnissaan huomiota mm. tilastoinnin tapaan, kotihoidon vastuunjakoihin, ympärivuorokautiseen palveluun pääsyyn, omaishoidon tuen vapaiden käyttöön sekä vieraskielisen iäkkään väestön palveluiden toteutumiseen. Prosessin päätteeksi todettiin, että seuranta ja arviointia, sekä työskentelyprosessin jatkokehittämistä tehdään yhteistyössä.

Vanhusneuvosto teki lausunnon sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä ja sitä käsiteltiin vanhusneuvoston kokouksessa 24.4. Vanhusneuvosto kiinnitti lausunnossaan huomiota muun muassa tarpeeseen sähköisen asioinnin vaihtoehdoille, hyvän kohtelun tärkeyteen, yhteistyön sujuvoittamiseen, takaisinsoiton ongelmiin sekä kotihoidossa ja seniorikeskuksissa kuvattuihin ongelmatilanteisiin.

Verkostot ja työryhmät

Vanhusneuvoston jäseniä oli nimetty työryhmiin seuraavasti:

- Ikääntyneiden hyvinvointia edistävä verkosto: Auni-Marja Vilavaara ja Olli Salin (1–8/2024), varalla Reetta Angelvo-Riipinen
- Sotepe-toimialan kuljetuspalvelujen asiakasyhteistyöryhmä: Lala Sjöblom
- Kulttuurisen vanhustyön verkosto: Jussi Silvonen, Liisa Hangonmäki, Marja Ruotsalainen
- Kaupungin digituen koordinaatioryhmä: Olli Salin (1–8/2024) ja Jussi Silvonen (9–12/2024)
- Sotepe-toimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen digitoimintaa edistävä ryhmä: Reetta Angelvo-Riipinen, varalla Olli Salin
- Kustannustietoisien kotihoidon KUSTI-hanke: Auni-Marja Vilavaara ja Vesa Paavonen

Lisäksi vanhusneuvoston jäseniä osallistui seuraaviin työryhmiin, raateihin ja keskustelutilaisuuksiin:

- Liikenteen ilmastopaneeli
- Laakson sairaalan yhteissuunnittelu
- Mannerheimintien työmaaraati
- Keskustelutilaisuus sähköpotkulautojen haitoista

Viestintä

Vanhusneuvoston viestintäsuunnitelma kaudelle 2023–2025 päivitettiin. Vanhusneuvoston viestintäkanavat jaoteltiin vaikuttamisviestintään, digitaaliseen viestintään ja tapahtumaviestintään. Vaikuttamisviestintää tehtiin lausuntojen ja kannanottojen kautta, valtuustoryhmien puheenjohtajien tapaamisilla ja toimialojen asiantuntijoiden tapaamisilla.

Digitaalista viestintää tehtiin verkkosivujen lisäksi aloittamalla yhteistyö Seniori-infon sosiaalisen median kanavien ja järjestöyhteistyön uutiskirjeen kanssa.

Tapahtumaviestintää tehtiin esittelemällä vanhusneuvostoa messuilla ja tapahtumissa.

Vanhusneuvosto teki viestintäyhteistyötä toimialojen kanssa muun muassa kokoamalla vanhusneuvostossa olevien järjestöjen yhteystiedot kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ikääntyneille suunnatun toiminnan viestintää varten.

Talous

Helsingin vanhusneuvoston käytettäväksi on hallintojohtajan päätöksellä (1.3.2024, 6 §) myönnetty kohdennettu määräraha vuodelle 2024 yhteensä 10 000 euroa (tili 10500100010302). Toteutuneet kulut olivat yhteensä 7 754,54 euroa.

Määrärahojen käyttö 1.1.2024- 31.12.2024

	€
Asiantuntijapalvelut	2 350
Kokouksien ja yleisötilaisuuksien tarjoilut	3 036,99
Koulutus	45,45
Muut menot	12,10
Yhteensä	7 774,54

Lopuksi

Vanhusneuvosto toteutti tehtäviään aktiivisesti ja yhteistyötä rakentaen. Vuoden aikana vahvistui sen merkitys, että toimialoilla ja muilla keskeisillä toimijoilla on tieto vanhusneuvostosta ja sen toiminnasta ikääntyvän väestön osallisuuden edistäjänä. Nämä luovat vanhusneuvostolle edellytykset osallistua ja saada ajankohtaista tietoa, sekä jakaa osaamistaan toimialojen käyttöön. Vanhusneuvoston moninaiset toimintamuodot mahdollistavat sen, että palvelujen ja toiminnan suunnittelussa, päätöksenteossa, kehittämisessä ja arvioinnissa saadaan aidosti mukaan ikääntyvän väestön osaaminen ja tarpeet.

Helsingin vanhusneuvostonpuolesta,

Marja Säikkä

vanhusneuvoston sihteeri, ikääntyvän väestön osallisuuden asiantuntija

Kumppanuus / Osallisuus / Viestintä / Kaupunginkanslia

marja.saikka@hel.fi, p. 050 348 1315